

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۳۰ خرداد ماه ۱۳۱۰ * (۴ صفر ۱۳۵۰)

فهرست مذاکرات

- ۱ (تصویب صورت مجلس)
- ۲ (اقتراح شعب)
- ۳ (طرح و تصویب لایحه راجع بفرع وجوه دولتی در بانکهای رم)
- ۴ (شور و تصویب لایحه واگذاری ابنیه دولتی بالوار)
- ۵ (تصویب لایحه راجع بتکمیل - اختتام راه آهن پله بازار)
- ۶ (موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه)

مجلس يك ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

صورت مجلس روز یکشنبه بیست و سوم خرداد ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد . امروز هیبایستی که شعب را تجدید کنیم اقتراح می کنیم . عده حاضر در مرکز ۱۰۷ نفر و بهر شعبه هفده نفر میرسد و بعلاوه به شعبه يك و دوسه و چهار و پنج يك نفر افزوده میشود .

(اقتراح بعمل آمده شعب شش گانه بطریق ذیل معین شدند)

شعبه ۱ - آقایان : ارگانی - دکتر شیخ - لاریجانی - حاج میرزا حسن خان اسفندیاری - حسنعلی میرزادولتشاهی

شعبه ۲ - آقایان : امیر حسین خان بختیاری - حسینقلی خان نواب - کازرونی - بیات - ایزدی - ملک آرائی دبستانی - نواب - فتوحی - فرشی - افسر - کفائی اورنگ - معتمد سنگ - ابوالحسن خان پیرنیا - مفتی مؤید احمدی .

شعبه ۳ - آقایان : شریفی - افخمی - محمد تقی خان اسعد - حاج میرزا حبیب الله امین - مولوی -

دهستانی - احتشام زاده - طباطبائی دیبا - فهیمی - دادگر - امیر عامری - سید مرتضی وثوق - میرزا احمدخان صفاری - محمدناصر خان قشقائی - بوشهری - چاپچی - معتضدی .

* * * عن مذاکرات مشروح سی و چهارمین جلسه از دوره هشتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵) دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین که ضمن صورت مجلس خوانده شده است

غائبین با اجازه - آقایان : تیمور تاش - ناصری - آشتیانی - ارباب کیخسرو - حاج تقی آقا وهاب زاده - چاپچی - تربیت - میرزا محمد خان وکیل - عدل - حبیبی - حیدری - روجردی - یونس آقا وهاب زاده - میرزا یانس - آدینه جان یارعلی - شریعت زاده - غائبین بی اجازه - آقایان : حاج محمد رضا بهبهانی - اعظم زنگنه - آقا رضا مهدوی - بیات ماکو - موقر

خواجوی - طاهری - محیط - طباطبائی وکیل - مزدهی
 حاج حسین آقا مهدوی - مقدم - مسعودی خراسانی
 ابراهیم قوام - رهنا - مصدق جهانشاهی - حاج علی اکبر امین
شعبه ۴ - آقایان : دکتر ضیائی - امیر دولتشاهی -
 طهرانی - طهرانیچی - بنکدار - میرزا بانس - اقبال
 عبدالحسین خان دینا - امیر ابراهیمی - درباری
 دبیر سهرابی - شریعت زاده - مسعودنابتی - فتحعلی خان
 بختیار - ملک مدنی - اسکندری - سهراب خان ساکنینان
شعبه ۵ - آقایان : عطاء الله خان سمعی - میرزا
 حسین خان افشار - آقا سید کاظم یزدی - میرزا صادق
 خان اکبر - حاج میرزا حسین خان فاطمی - ثقة الاسلامی
 دکتر ملک زاده - تیمورتاش - جمشیدی - دشتی - آشتیانی
 علوی سبزواری - طالش خان - دکتر احتشام - دکتر
 لقمان - اسدی - اسمعیل قشقائی .

شعبه ۶ - آقایان : هراز - باستانی - مخبر فرهمند -
 اعتبار - رهبری - ملک زاده آملی - فراگوزلو - دادور -
 فرزنی - حکمت - لیقوانی - مجد ضیائی - فاطمی - میرزا
 اسدالله فقیه - محمدعلی میرزا دولتشاهی - امیر تیمور - آصف .
شعبه ۱ - آقای دکتر امیر اعلم . شعبه ۲ - آقای هزار
 جریبی . شعبه ۳ - آقای روحی . شعبه ۴ - آقای میرزا
 سید احمد بهیانی . شعبه ۵ - آقای دکتر سنگ .

**[۳ - طرح و تصویب لایحه راجع بفرع وجوه دولتی
 در بانکهای روم]**
 رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع بفرع وجوه دولت

اسامی موافقین

آقایان : لیقوانی - اسدی - رهبری - امیر تیمور - فتح الله خان فروزی - معضدی - دکتر طاهری - طهرانیچی - حسینی خان
 نواب - میر سید محمد محیط - مزدهی - دکتر شیخ - ارکانی - طالش خان - درباری - توحی - روحی - میر سید احمد بهیانی - فراگوزلو
 افغزی - بوشهری - بنکدار - ملک زاده آملی - مفتی - امیر دولتشاهی - مولوی - طباطبائی دینا - ثقة الاسلامی - مؤید احدی - معتمد
 سنک - ابوالحسن خان پیر نیا - میرزا حسینخان افشار - دادور - حسنعلی میرزا دولتشاهی - دبیر سهرابی - افسر - ملک آرائی - دکتر
 ضیائی - ملک مدنی - هزار جریبی - اقبال - فرشی - بیات - لاریجانی - دکتر امیر اعلم - محمد ناصر خان قشقائی - فاطمی - محمد علی میرزا
 دولتشاهی - مسعودی خراسانی - طباطبائی وکیل - اسکندری - سهرابخان ساکنینان - شریعت زاده - مقدم - رضا قلبخان باستانی - حاج
 میرزا حسینخان فاطمی - آصفائی - دکتر احتشام - شریفی - مجد ضیائی - دکتر ملک زاده - دکتر عطاءالله خان سمعی - میرزا صادقخان
 اکبر - خواجوی - فیهی - میرزا محمد حسین نواب - سید کاظم یزدی - مخبر فرهمند - علوی سبزواری - امیر ابراهیمی - دبستانی کرمانی
 میرزا احمد خان صفاری

[۴ - شور و تصویب لایحه واگذاری ابنیه دولتی بالواری]
 رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع بفرع قلاع دولتی
 بالوار قرائت میشود .

خبر کمیسیون :
 کمیسیون بودجه با حضور آقای وزیر مالیه لایحه نمره
 ۴۴۳۱۵ دولت راجع بفرع قلاع و ابنیه در لرستان
 بالوار را مطرح و مورد مطالعه قرار داده در نتیجه با عن
 ماده واحده پیشنهادی موافقت و علیهذا راپرت خود را
 تقدیم مجلس مقدس مینماید .

رئیس - ماده واحده قرائت میشود .
 ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه داده میشود قلاع
 و ابنیه و ساختمانها بیکه دولت برای تحت قابو نمودن الوار
 در لرستان ساخته و تهیه نموده بخود آنها فروخته وجه
 آنرا متدرجاً باقسط دریافت دارد

رئیس - ماده واحده مطرح است آقای اعتبار
اعتبار - بنده در موقعی که این ماده در کمیسیون
 مطرح بود نظریاتی که نسبت بان داشتم بعرض آقایان
 اعضاء کمیسیون رساندم حالا هم لازم میدانم که يك اصلاحی
 در این بشود برای اینکه تصور میکنم دولت این منظوری را
 که از تصویب این لایحه در نظر دارد و از این ساختمانها
 داشت بعمل نمیاید برای اینکه دولت اساساً ساختمانهایی

که در لرستان کرد بایک مخارجی نظرش این بود که الوار را
 تخت قابو کرده باشد و آنها را بیاورد در آنجا سکنی بدهد
 و این نظر را نداشته است که يك جاهائی ساخته باشد
 و بانها بفروشد بنده عقیده ام این است که اگر دولت
 قانون را اینطور بگذارند که این املاک و این ساختمانهایی
 که ساخته شده که تقریباً بشکل يك حصار و طاقهایی است
 که آنجا زندگانی میکنند آنها را تماماً باینها واگذار کنند
 و بعنوان مالکیت بانها بدهد بهتر از این است که عنوان
 فروش باشد برای اینکه از اینطرف خود آنها هم بایستی
 يك رغبتی پیدا میکنند باینکه بیایند و زندگانی کنند و آن هم
 دولت بانها از نظر بی چیزی وعدم استطاعت مالی که آنها دارند
 کمک میکنند جیره میدهد و این مناسبتی ندارد باینکه روزانه

آنها را تأمین میکند از حیث معاش آنوقت بیاید جاهائی
 که برای تخت قابو کردن اینها ساخته شد اینها را بفروشد
 و پول بگیرد از آنها و بعد در فروش چه صورت هائی
 پیدا میشود قوانینی را که گذشته ناچارند متابعت بکنند
 و بالاخره يك اقساطی ببندند روی آن قسط ها يك حسابی
 دولت باز کند با الوار بنده گمان میکنم که تمام اینها
 يك مشکلاتی است که بنده یقین دارم که نه دولت ممکن
 است از این نتیجه ببرد يك زحمتی هم برای ساکنین
 آن قلاع تهیه میکند باین جهت بنده در درجه اول
 عقیده ام این است که این بناها را دولت بطور مالکیت
 در دست هر کسی هست حالا بانها واگذار کند و بخود
 آنها بدهد آنها هم خودشان بعدا اگر يك معاملاتی کردند
 بکنند و بعد هم منظور دولت برای حفظ و مرمت آنجا
 و برای اینکه دولت يك مخارجی نکند آنها هم بعمل بیاید
 و در درجه ثانی که اگر این نظر رعایت نشود بنده
 عقیده ام این است که در قیمت فروش و ترتیب اقساط
 باید کاملاً دست دولت را باز گذاشت که هر طور مقتضی
 میدانند آنجا را واگذار کنند و لي هرگاه ماده باین ترتیب بگذرد
 لازمه اش همان قانون محاسبات عمومی است که باید بمزایده
 گذارد و هر کس قیمت بیشتر داد باید بدهند و این عمل نیست
 اینجا اصلاً نمیشود این کار را کرد برای اینکه این محللهائی
 که دارند و يك یورد هائی بعنوان خودشان دارند که
 برای خود آنها بنا شده است و دادن این بدیگری غیر ممکن
 است باین جهت اگر موافقت بفرمایند بطوریکه عرض
 شد در درجه اول عقیده ام این است که بایستی قانون را
 طوری نوشت و اصلاح کرد که اینها را مجاناً بانها بدهند
 و اگر با این نظر بنده موافق نباشند باید اینطور اصلاح
 کرد که هر طور مقتضی و صلاح شد آن را بفروشد و
 هر قسطی هم که مقتضی دانستند و هر قدر هم کم صلاح
 بدانند آنطور قسط معین کنند که تقریباً همان عنوان
 مجانی را داشته باشد .

وزیر مالیه (آقای تقی زاده) - آقای اعتبار نظری
 که داشتند و نکاتی که بنظرشان میرسید در کمیسیون هم

فرمودند و مذاکرات بقدر لازم شد و ابتدا باید از اینجا شروع کنم و عرض کنم که این نظر آخری که فرمودند بنده در آنجا هم عرض کردم که اگر مجلس صلاح بنامد بنده مخالفتی ندارم یعنی که دولت دستش باز باشد ارزان کند فروش را ولی از این عبارتی هم که اینجا نوشته این مسئله مناقصه و اینها پیش نمی آید بجهت اینکه مجلس نگفته است که فلان انبیه را مثلاً دولت بفروشد بلکه گفته آنها (یعنی الواری) که تخت قاپو میشوند) بفروشد لهذا وقتی که گفته شد بیک شخص معینی یا اشخاص معینی بفروشد دیگر مناقصه با اهل بروجرد و خرم آباد و اینکه یک کسی بیاید بگوید من طالبم مورد پینا نمیکند . اما در اصل مسئله فروش خیلی مذاکره شد و ممکن است باز هم بشود و از طرفین نکاتی گفته میشود شاید هر دو یک وجهی دارد تا حدی صحیح است و نظر دولت البته در این باب بارفاق و کمک و مساعدت با آنها است چه حالا چه در آینده قصد این نیست که تحمیلی بشود قصد این نیست که عایدات کلی از این بابت عاید دولت بشود و حتی قصد هم این نیست که مخارجی که دولت کرده است آنها را استرداد بکنند این غیر ممکن است دولت برای مقاصد سیاست داخلی خودش مخارجی کرده است و بناهایی کرده است ولی این دو سه سال که این کار طول کشیده البته باید مرور زمان آنها خو بگیرند و رام بشوند عادت بسکنند در محلهائی سر پوشیده کنند ابتدا طول داشت که باین ترتیب عادت کنند و علاوه بر این به کشت و زرع و اینها هم عادت نکرده بودند و نمیکردند و اسباب و آلات و افزار کافی هم نداشتند فرمودند دولت با آنها جیره میداد همین الان هم جیره میدهد صحیح فرمودند ولی بتدریج مقدمات این کار فراهم شده است و یک کمیسیون بنام کمیسیون عمران لرستان در آنجا برقرار شده است و رئیس حکومت لرستان است و نماینده از مالیه است و نماینده از قشون است اینها در خود محل شور و مطالعه کرده اند مطلب را و مدتی است که این کار را پیشنهاد میکنند اولاً مسئله واگذار کردن که مال آنها باشد چه بفروش چه بغیرفروش

چرا میگویند که اصلاً مال آنها باشد دلیلش خیلی واضح است هر چه که ملکها را بانها داده اند و نوشته اند و تمام مخارجش را دولت کرده تعمیرانش را هم دولت کرده جیره هم بانها داده اند دیده شده که این ملکها خراب شده و آنها هیچ اهمیتی نمیدهند و ناودانش هم که می افتد ماسور دولت باید نصب کنند پس تا مال خودش نباشد که مراقبت کند و خراب نشود مثل خانه خودش فایده ندارد یک جماعتی خیال میکنند که موقتاً در یک جائی نشسته اند و بعد هم باید بروند در صورتیکه مقصود این بود که تخت قاپو بشوند و بطور همیشگی خانه و لانه شان آنجا باشد زراعت هم بکنند و مثل سایر مردم مملکت اهل زراعت بشوند و اما چرا وقتی بانها داده میشود بعنوان فروش است این پس از مطالعاتی است البته ممکن بود مجاناً واگذار شود ولی پس از مطالعات اینطور صلاح دانستیم که کلیه تشخیص داده شده که عنوان فروش باشد که در مقابل یک چیزی بیع و شری واقع شود و به ملکیت مسلم او منتقل شود و آنهم البته قیمتش را باقسطی که باو تحمیلی واقع نشود و دولت بگیرد این به صلاح اقرب است از اینکه گفته شود که بانها بخشیدیم تا حالا هم بخشیده بود تا حالا هم نه اجازه میگرفت نه چیزی عنوان بخشیدن مثل خاصجات انتقالی زمان قدیم میشود یک چیزی است که موقتاً بکسی سپرده شود اگر زراعت هم بکنند خیال میکنند که یک روزی او را بیرون میکنند اما وقتی که عنوان فروش شد این باب بیع و شری مالک شده است و عرض کردم که هیچ نوع تحمل سنگینی منظور نیست که باو بشود و بعد از آنکه اینها در آنجا برقرار شدند و عایدی پیدا کردند و کشت و زراعت کردند در صورتیکه قصد این است که از خرمن امسال هم آنها را بحال خودشان بگذارند یعنی اکثرشان را حالا استثنائی باشد ولی نظر بر این بود که در خراسان و ایالت طهران و سایر جاها که مسلماً این مقصود حاصل شده است و در لرستان هم تا آنجا که میدانیم قصد این بوده که جیره موقوف شود زیرا نمیشود سالان سال جیره بانها داد که بیرون قلعه بنشینند

و عمارت را از خودش نداند و همینطور روزی هم فلان قدر گندم و جیره بدهند و بخورد و همینطور روز بشمارد ده سال بیست سال اینها باید در آنجا برقرار شوند و از امسال این کار هم براه بیفتد در اینصورت دولت هم مخارج عمده کرده است برای آنها اگر بتدریج اینها مالک شوند و یک چیزی باقسط بدولت عاید شود پولیکه از متن بودجه مملکتی صرف شده هیچ زبان ندارد فقط نگرانی که ممکن است بعضی آقایان داشته باشند مثل اینکه آقای اعتبار می فرمایند این است که شاید متن قانون اجازه بدهد که به قیمت کلی فروخته شود با اقساط کوتاهی که او نتواند تابش را بیاورد اصلاً دولت همچو قصدی را ندارد و صلاحش هم نیست و مطابق سیاستش هم نیست که این کار را بکنند اما برای توضیح این مطلب آنچه که موافق قصد ما و شما هر دو تاهست عبارتی بنویسید که واضح تر باشد و ضامن این مطلب بشود حرف ندارم و شاید چنانکه اول عرض کردم بهترین ترتیب همان باشد که در آخر مطلب فرمودند یعنی که دولت کاملاً در قیمت آزاد باشد که هیچ نوع عنوان مزایده و مناقصه در این کار نباشد.

رئیس - آقای روحی (در مجلس نبودند)

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موافقم

رئیس - آقای طباطبائی دیبا.

طباطبائی دیبا - همان ترتیبی که آقای وزیر مالیه فرمودند البته نظر دولت ارفاق بحال الوار است حالا بنده نه فقط نسبت بالوار بلکه بکلیه ایلات عقیده ام این است که دولت ایلات را باید تخت قاپو کند ولی این لایحه یک عیب مختصری دارد بنظر بنده عنوان عنوان فروش است نسبت باشخاص بی بضاعت از الوار هیچ پیش بینی نشده است بنده عقیده ام این است که در آخر ماده اضافه شود که یا دولت بفروشد و یا اینکه باشخاص بی بضاعت مجاناً واگذار کند مثل این است که فروخته اند هیچ اشکالی ندارد.

وزیر مالیه - اگر منظور آقا از بی بضاعت این است که حالا بی بضاعت باشد حالا همه بی بضاعتند اگر آینده است که انشاء الله در آینده همه با بضاعت خواهند بود منظور این نیست که از حالا بزور ازشان عوض گرفته شود خود این بضاعتشان را هم دولت میدهد گو میدهد خانه میدهد زراعت میدهد بذر میدهد زمین میدهد و قتیکه چیز دار شدند یک چیزی باقسط رد کنند و ملک هم مال خودشان میشود.

رئیس - آقای رهنما.

رهنما - اظهاراتی که آقای وزیر مالیه فرمودند از نقطه نظر اصل موضوع و اصل لایحه که یک قلاعی است مال دولت و یک مخارجی دولت کرده است کلیه میخواهند الوار را آنجا بنشانند باید مخارج را گرفت نه به حد افراط بحد خیلی معتدلی از آنها گرفته شود و بالاخره مالکیت آنها چون در این بیع و شری محرز میشود آنها را ذی علاقه کنند و بالاخره آنها را از این زندگانی خانه بردوشی خلاص بکنند این بود خلاصه بیانات آقای وزیر مالیه اما اینجا تذکری که آقای اعتبار دادند بنده را هم حقیقتاً متوجه کرد شاید بعضی آقایان دیگر را هم متذکر کرده باشد و آن این است که دلیلی ندارد عجاله الواری که تخت قاپو شده اند (بطوریکه خودشان اظهار می کردند که الواری در آنجا اقامت دارند) دولت بانها بفروشد در سایر ممالک برای آبادی مزارع برای ایجاد عمران اراضی همینطور میدهند چندین سال واگذار میکنند آب واگذار میکنند زمین واگذار میکنند صاحب تخم و بذر و این چیزها میکنند که بالاخره یک زمین غیر معموری را آباد کنند این یک اصل محرز است و خیلی هم خوب است در اینجا هم ما الوار را میخواهیم از این زندگانی بدو خانه بردوشی نجات بدهیم و یک مقدار قلاع هم ساخته شده بود برای این منظور بنده حالا میدانم که چرا حتماً باید دولت بیک شکل

بیع و شری و فروش با بقول آقای اعتبار با مزایده یا بدون مزایده بالاخره بآنها بدهد و پولش را از آنها بگیرد اینجا گفته شد که اگر این کار نشود مالکیت آنها مشخص داده میشود یعنی خود آنها خیال نخواهند کرد که زندگانی آنها تحت ترتیب آمده خود این فکر با این ملاحظه تأمین میشود که وقتیکه مجلس تصویب کرد که این قلاع بالوار و آگذار شود این اساساً يك قانونی میشود که مالکیت آنها را به محکمترین وضعی در امور ثابت میکند بنا بر این چه الزامی دارد که ما يك مبلغ جزئی آیا بگیریم یا نگیریم عجاله يك لایحه را باین شکل دولت میآورد این را دولت بملکیت قطعی آنها بدهد این هفتاد قلعه را ممکن است بآنها واگذار کنند و آنها هم وقتی دیدند بموجب يك قانونی مالکیتشان محرز شد دیگر دلیلی ندارد مگر اینکه حالا وزارت مالیه نظرشان این باشد که يك عوایدی که نسبتاً در بودجه مملکتی مؤثر باشد بدست بیاید و باین جهت صرف نظر نکنند از این هفتاد قلعه و باین شکل واگذار شود و یا اگر مخارجی که خود دولت کرده بخوانند از آنها بگیرند زیرا از قراری که شنیدهام دولت بیست هزار تومان خرج آنها کرده اگر اساس فروش را بیست هزار تومان قرار بدهند خیال نمیکنم بخیرند پس باید حاضر شوند به ده هزار تومان پس اگر این پانزده هزار تومان یا بیست هزار تومان را صرف نظر کنند برای تحت قاپو کردن الوار خیلی صورت آبرومندانه تری دارد فرض کنید پانزده هزار تومان بیست هزار تومان برای الواری که میخواهند تحت قاپو کنند خرج کرده اند.

دستی - صحیح است.

دکتر طاهری (مخبر) - اصل موضوع در این لایحه معلوم است که مقصود مساعدت با الوار است چنانچه تا بحال هم کمال مساعدت میشود با آنها بعلاوه دستی هم يك چیزی به آنها تا بحال بعنوان ارتزاق داده اند حالاً اینجا دو نظر است که باید تشخیص داده شود یکی این است که این قلاع را مجاناً بآنها واگذار بکنند و یکی اینکه بعنوان فروش باشد و او يك مبلغ خیلی کمی

قرار بدهند که آنها بدهند يك دلایلی هست که همانطور که فرمودید مجاناً بآنها واگذار شود برای اینکه مبلغ قابل نیست و آنها قابل ارفاق هستند و حالا هم دولت بهشان ارفاق میکند دولت هم همین نظر را دارد ولیکن این نظر هم هست که چیزهایی که اسلحائی و بلاقیمتست بیش طرف هم قدر و قیمتی ندارد برای حفظش برای اینکه چیزی را که در مقابل يك پولی و يك قیمتی بدست بیاورد البته بهتر قدرش را میداند تا چیزی که مجاناً بدست بیاورد حالا منظوریکه نمایندگان محترم دارند همین لایحه که دولت تهیه کرده است و رعایت قسمتی که بنا بود آقای اعتبار پیشنهاد کنند و آقای وزیر مالیه هم او را قبول خواهند کرد تأمین میشود اولاً اسم این است که دولت بانها میفرشد و در مقابل يك تمهیداتی آن ها باید بکنند در اصلاحش تعمیرش پرداخت پولش از آنطرف هم دولت مقید است که با هر گونه تسهیلاتی این معاوضه را بانها بکنند پس از اینقرار نظر آقایان هم تأمین میشود و در حقیقت هم دولت نمیخواهد این جزئی پول را با فشار از آنها بگیرد ولی میخواهد آنها مقید باشند در مقابل دادن پول کمی و بصورت يك معامله این قلاع و این منازل را (این قلاعی که دولت يك مبالغ گزافی خرج کرده است) واگذار بانها بکنند بنظر بنده جمع دونظر به است و آقایان هم با آن تصور میکنم موافقت

جمعی از نمایندگان - کافی است

رئیس - پیشنهاد آقای ملکزاده قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم در ماده واحده لفظ قلاع حذف شود

رئیس - بفرمائید

دکتر ملکزاده - البته از این نظر که دولت این ابنیه را در لرستان بنا کرده حالا واگذار بکند خیلی خوب است ولی تصدیق میفرمائید که قلاع (بعضی از نمایندگان - قلاع) عبارت از استحکاماتی است که دولت بنا میکند در سرحدات برای حفظ مملکت در داخله برای امنیت مملکت و بعقیده بعضی از آقایان قلاع را

رئیس - قابل توجه نشد. آقای اعتبار پیشنهادی کرده اند: ماده واحده ذیل را پیشنهاد میکنم

وزارت مالیه اجازه داده میشود قلاع و ابنیه و ساختمانهایی که دولت برای تحت قاپو نمودن الوار در لرستان ساخته و تهیه نموده هر طور مقتضی بداند اعم از فروش یا غیر آن بخود آنها بطور مالکیت واگذار نماید **اعتبار** - با اینکه اظهارات بنده را هم آقای وزیر مالیه و هم آقای دکتر طاهری (مخبر کمیسیون) اصولاً تصدیق فرمودند ولی این بیانی که فرمودند که ما اگر بجائی واگذار کنیم این ابنیه بالوار يك قدر و قیمتی نخواهد داشت بعکس است ما اگر از آنها پول بگیریم قدر و قیمتی ندارد ما اگر آنها را صدا کنیم بگوئیم بر اثر قبول اینکه ترك عادت کردید شما و از صحرا کردی و صحرا نوردی صرف نظر کردید و آمدید در این قلاع زندگانی میکنید حالا دولت اینها را بشما واگذار میکند بملکیت میدهد که آنها هر طور بخواهند بیع و شری بین خودشان بکنند این قدر و قیمت زیاد دارد ولی اگر از آنها پول بگیریم و هر قدر مبلغش را نازل بگیریم باز دولت از آنها پول گرفته است بنده هم تصدیق میکنم الان يك کمیسیون عمرانی در لرستان هست و خیلی مراقبت میکنند و برای الوار حتی الامکان تسهیلات فراهم میکنند ولی ممکن است چون اقساط زیادی خواهد بود يك روزی يك مأمورینی پیدا شوند که از این راه بخواهند يك استفاده بکنند و يك زحمتی تولید کنند باین جهت بنده از نقطه نظر سیاست عمومی دولت مقتضی نمیدانم يك همچو لایحه باین ترتیب بگذرد. اینجا در این ماده اصلاحی که بنده پیشنهاد کردم دست دولت را کاملاً باز میگذارد که هر طور مقتضی بداند یا بفروشد یا همینطور بآنها واگذار کند این را آزاد باشد این کار را بکند برای اینکه الوار حالا اینطور نیستند ولی يك روزی ابتدائی که این ساختمانها را میساختند اینها نمیآمدند اینجا اینها بهر ترتیبی بود احتراز داشتند و میخواستند که این

همیشه یا دولت خودش در دست بگیرد و وقتیکه دید احتیاجی بداشتن اینها ندارد دیگر این قلاع را منهدم میکند و هیچوقت در دست مردم ولو هر قدر دولت دارای قدرت و قوت باشد و امنیت در مملکت حکمفرما باشد معمول نیست که در دست مردم باشد همینطور که می بینیم يك ملکتی وقتی سیستم اسلحه اش را عوض میکند يك تفنگ جدیدی يك توپ جدیدی میآورد در روی کار معمول نیست که بیاورد مردم بفروشد آن اسلحه قدیم را که دیگر بدرد او نمیدخورد همین اصل هم راجع بقلاع در تمام ممالک دنیا معمول بوده است و بنده خیلی تعجب میکنم که چطور شده است که این نظر گرفته شده است که این قلاع که ممکن است سوء استفاده در يك موقعی از آن بشود بدست اهالی و آگذار میشود و لااقل این فید نشده است که اینها را بيك صورتی در بیاورند اگر میخواهند منهدم نکنند بيك صورت دیگری در بیاورند که قابل استفاده نباشد این است که بنده پیشنهاد کردم این لفظ برداشته شود و بهمان صورت ابنیه دولتی واگذار میشود بآنها و در حقیقت اگر در اینجا يك ابنیه هست که ممکن است سوء استفاده شود دولت قبلاً آنها را منهدم کند **افسر** - قلعه جنگی نیست. حصار است.

مخبر - از پیشنهادی که نماینده محترم فرمودند معلوم

میشود در تعبیر لفظ قلاع يك اختلاف نظری حاصل شده است در صورتیکه در تمام آبادیها هر آبادی که در خارج درست میشود رسم است که يك قلعه يك حصاری که عمارات در آنجا محفوظ است ساخته میشود و آنرا قلعه میگویند و این برای این است که آبادی را محفوظ بدارد از دستبرد خارجی این يك اصطلاحی است که در همه جا معمول است و مقصود از این قلعه قلعه جنگی نیست قلاعی است که برای حفاظت آن نقطه است که از دستبرد خارجی حشمان گاو و گوسفندشان محفوظ باشد.

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای دکتر ملک زاده را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(چند نفری قیام نمودند)

ابنیه را خراب کنند چوبش را میدزدیدند درش را میبردند و خراب میکردند برای اینکه این ابنیه باقی نماند که مجبور نشوند بروند آن تولی حالا البته این ترتیب نیست و آنها مانوس شده اند و در این بناها زندگانی میکنند ولی آن دقیقه که با آنها گفته شود این خانه که داری چون آنجا حصار است و در آن چندین خانه و اطاق هست و هر اطاقی بیک خانوار و اگذار شده آن دقیقه که باو بگوئید پنج تومان از بابت این خانه بیا بده بر او مشکل است یعنی هم مشکل است و هم ندارد بدهد عرض کردم وجه خوراک روزانه آنها را الان دولت بهشان میدهد و هر قدر هم تسهیل بکنند که پنجاه تومان بعنوان این اطاقی که تو داری در ده سال در پانزده سال باید بدهی بر او ناگوار است بنظر بنده این منطقی هم که آقای دکتر فرمودند که قدر و قیمت نخواهد داشت این منطق وارونه اش را هم میشود گفت که اگر چنانچه ماجبانی بدهیم در عوض پاداش بخدمات و زحماتی که اینها کشیده اند و از صحرا نوردی صرف نظر کردماند بهتر نتیجه میگیریم و بهتر آنها را تشویق کرده ایم.

وزیر مالیه - بنده با پیشنهاد آقای اعتبار موافق هستم بآنطوری که قبلاً فرمودند بهر قسمی که بخواهد بفروشد حالا هم چون در معنی زیبانی نمیرساند بلکه بدولت بیک اختیاری میدهد که اگر خواست مقید نباشد خودش بتواند و اختیار داشته باشد مجاناً بدهد و هر دو نظر محفوظ است قبول میکنم.

رئیس - (خطاب بمخبر) نظر آقای چیست؟

مخبر - اگر چه با فرمایشاتی که فرمودند آقای اعتبار اینها را مجانی بهشان بدهند با آن سوابق زود تر خراب میکنند معذالك چون پیشنهاد طوری است که دولت اختیار دارد و میتواند بفروشد و مجبور نیست که مجانی بدهد کمیسیون هم موافقت میکند.

رئیس - پیشنهادی از آقای شریعت زاده بعنوان تبصره الحاقیه رسیده است.

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم

(دولت در تعیین میزان قیمت و ترتیب پرداخت و سایر شرایط و کیفیات مربوطه بفروش و رعایت هرگونه مقتضیات اختیار نام دارد)

شریعت زاده - بنده اساساً با فروش این املاک (بعنی بعنوان فروش) ولو اینکه هر قدر وجه کم باشد موافقت ندارم زیرا استدلالی که یکی از آقایان کردند راجع باینکه دولت بانها کمک میکند آن درست نیست زیرا بنظر بنده این استدلال راجع به تمام اشخاصیکه از دولت بانها کمک میشود مدخلیت دارد این اشخاص اشخاصی هستند که اگر خودشان بفهمند که از نتیجه دسترنجشان مالک این شده اند البته بهتر نگاهداری میکنند طرز ترتیب فکر آنها اینطور است البته شاید در آتیه در نتیجه تکامل افکار این عقیده مؤثر باشد البته در اینکه دولت هم بیک نظر بانی دارد آقایان نمایندگان هم راجع به تسهیلات و طرز پرداخت و خصوصاتی که مایل هستند دولت مراعات بکنند بنظر بنده بهتر این است زیرا که در نتیجه تصویب این تبصره بدولت اختیار نام داده میشود که هر طور مقتضی دانست چه راجع به قیمت و چه راجع بترتیب وصول و چه راجع بسایر شرایط هر کدام مصلحت است رعایت کنند که با آنها بیک قرارداد هائی ببینند.

وزیر مالیه - این تبصره فی حد ذاته اشکالی ندارد و میخواهید بیک اختیاری علاوه بر سایر اختیارات بما بدهید و بنده قبول میکنم و گمان میکنم این پیشنهاد را آقا وقتی کرده بودید که قبل از آن پیشنهاد بود و آن عبارت همین مطلب را تأمین میکند و شامل این هم هست برای اینکه صریحاً نوشتند هر طور مقتضی بدانند بهر نحوی بهر شکلی چه مجانی و چه انواع فروش همه این مطالب درش مندرج است بنا بر این نظر آقا هم تأمین شده است.

شریعت زاده - همینطور که آقای وزیر مالیه فرمودند بنده این تبصره را قبلاً پیشنهاد کرده بودم و عجاله استرداد میکنم

رئیس - رأی میگیریم بماده واحده بترتیب پیشنهادی

آقای اعتبار که رضایت دولت و مخبر هم تحصیل شد موافقین ورقه سفید خواهند داد

(اخذ و شماره آراء بعمل آمده ۷۷ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۸۶ باکثرت ۷۷ رأی ماده واحده تصویب شد *

(۵ - تصویب لایحه راجع بتکمیل ساختمان راه آهن پیله بازار)

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع باعتبار راه آهن رشت به پیله بازار :

خبر کمیسیون

کمیسیون بودجه لایحه شماره ۴۳۳۹ دولت راجع بعایدات راه آهن رشت و پیله بازار را مطرح نموده بالاخره با ماده واحده ذیل موافقت و اینک راپرت آن را تقدیم می دارد.

ماده واحده - بوزارتین مالیه و طرق اجازه داده میشود که عایدات راه آهن رشت و پیله بازار را پس از وضع مخارج جاری آن مؤسسه از اول فروردین ماه ۱۳۱۰ تا مدت پنجسال برای ساختمان و مرمت و تمدید اصلاحات لازمه و خرید لوازم و اثاثیه راه آهن مزبور بمصرف برسانند بودجه مخارج جاری هر يك از سنوات مذکوره در این قانون باید بتصویب هیئت وزراء برسد تبصره - وزارت طرق در آخر هر سال منتهی تا دو ماه صورت جمع و خرج سنه ماضیه راه آهن پیله بازار برشت و راه آهن آذربایجان و کشتی رانی دریاچه رضائیه را بمجلس شورای ملی ارسال خواهد نمود

رئیس - ماده واحده مطرح است. آقای طباطبائی دیبا

اسامی رأی دهندگان

آقایان: مجدضیائی - میرزا صادقخان اکبر - فهیمی - اقبال - مؤدهی - اسکندری - میرزا احمد خان صفاری - دکتر طاهری - دکتر شیخ - سید کاظم یزدی - هزار جریبی - میرزا محمد حسین نواب - خواجوی - دکتر احتشام - فتحعلی خان بختیار - امیر عامری - فتح الله خان فرونی - مقدم - دمستانی - شریعت زاده - لبقزائی - فراگروزو - ابوالحسن خان پیرنیا - ملک آرائی - ملک مدنی اعتبار - وهنما - درانی - طالش خان - طباطبائی دیبا - مفتی - سهرابخان ساکنیان - احتشام زاده - هراز - ثقة الاسلامی - میرزا بانس ملک زاده آملی - اسدی - طهرانچی - ارگانی - میر سید احمد بهائی - قزوچی - معتصم سنگ - معتضدی - مؤید احمدی - مخبرفرهمند امیر تیمور - میرزا حسینخان افشار - محمد ناصر خان قشقائی - امیر حسینخان بختیاری - میر سید محیط - دبستانی - کرمانی - کازرونی - افغمی مولوی - رضاقلیخان باستانی - جشیدی - ایردی - طهرانی - سید مرتضی وثوق - شریفی - فاطمی - لاریجانی - بیات - رهبری - افسر - دکتر ضیائی - علوی سبزواری - دکتر ملک زاده - حاج میرزا حسینخان فاطمی - روحی - حسعلی میرزا دولتشاهی - محمد علی میرزا دولتشاهی - دکتر عطاءالله خان سیبی - فرشی - دادور - محمد قلی خان اسعد - دبیرسهرابی.

يك مخارجي را بکنند. موضوع تبصره هم که در کمیسیون اضافه شد. این نقطه نظر بود که بعضی از اعضاء کمیسیون معتقد بودند که باید صورت آن عوائد جمعاً و خرجاً جزء عوائد مملکتی بیاید و بتصویب مجلس برسد بالاخره بواسطه اینکه نقض غرض میشود و میخواستند شاید این عوائد را جمع کنند و در یکجا بمصرف برسانند و با اینجور ترتیب بودجه ایش درست نمیشد بنا شد که اختیار داده شود که پنجسال عوائدش را صرف اصلاحاتش بکنند همانطور که برطبق قانون مخصوص دیگری برای اصلاح راه آهن آذربایجان و کشتی رانی دریاچه ارومیه عین همین قانون گذشت و بعد برای اینکه این اداره عوائد و مخارج بی خبر و بی اطلاعی نداشته باشد بنا شد که تبصره اضافه شود که مکلف باشد وزارت طرق که دو ماه از سال بعد که گذشت صورت عوائد و مخارج را به مجلس شورای ملی بیاورد و چون این قید در قانونی که برای تعمیر راه آهن آذربایجان و کشتی رانی دریاچه رضائیه گذشت در آنجا این رعایت نشد مقتضی دانسته شد که در این قانون این نظر تأمین شود که صورت عوائد و مخارج راه آهن جلفا و کشتی رانی دریاچه رضائیه راهم همه ساله بمجلس بدهند و عیبی هم ندارد.

رئیس - آقای روحی.

روحی - عرض کنم بنده با این لایحه مخالفت ندارم و موافقم و گمان میکنم اشکالی ندارد ولی از موقع میخواستم استفاده بکنم و در کلیات يك عرایضی عرض کنم که شاید بيمورد نباشد البته دولت باید تصدیق بکند و ما هم تصدیق داریم که امروز وضعیات با چند سال پیش از این خیلی تفاوت دارد و در اثر این تحولاتی که در وضعیات مملکتی پیدا شده است و آن ترقیاتی که تا يك اندازه حقیقه در پیشرفت غالب امورات مملکت مشاهده میشود افراد هم بهمین تناسب جلو رفته اند و نمیشود گفت این مردم صاحب همان فکری هستند که ده سال قبل بودند مسلم است وقتی که سالی صد نفر شاگرد خود دولت تنها باروبا بفرستد معلوم میشود که این فکر فکر نو است

بانک اداره میکند کشتی رانی اداره میکند دولت باید معضلات مهمتری را تعقیب کند اینها را باید بدهد بمردم و رفته رفته مردم را آشنا کند باینکه بیایند سرمایه های کوچک کوچکشان را بیاورند و تشکیل شرکت بدهند و از این راه استفاده بکنند بنده عرض میکنم که امروز آن روزها نیست امروز بحمدالله در مملکت ما دو امنیت حقیقه هست یکی امنیت جانی است که ادعا میکنم در هیچ جای دنیا این امنیت نیست (نمایندگان - صحیح است) حتی در سایر ممالکی که از ما جلوترند امروز این امنیت عديم النظير وجود ندارد و اتفاقات خیلی مهم اتفاق می افتد که در این جا اصلاً نمونه اش هم نیست دویم امنیت قضائی است که واقعاً این کارهایی را که آقای وزیر عدلیه کرده اند و با این تصمیم خستگی ناپذیری که دارند و این قوانینی که گذشته است رفته رفته امنیت قضائی دارد ریشه میدواند و دارد محکم میشود امروز در تمام مراحل قضائی شما شخص ثالث پیدا نمیشود و عرض وجود نمیکند که يك مرتبه بیاید بگوید این مال مال من است او را جلوگیری کرده اند و بمحض این که کسی ادعا کرد حبسش میکنند که کلاه بردار است ثبت اسناد بمرور جاو میرود و الحمدلله ما داریم رفته رفته امنیت قضائی ثابت پیدا میکنیم امروز دیگر موقعی است که نروتهای کوچک در مملکت عرض وجود کند و بیاید بیرون امروز موقعی است که هر ده تومان صد تومان جمع شده و هزار تومان سرمایه شده و ده تا هزار تومان ده هزار تومان شده يك مؤسسه بشود ولی ما امروز می بینیم که از این راه هیچ نتیجه نمیگیریم دولت هم هیچ در این راه کار نمیکند بنده میخواستم در اینجا تذکر بدهم مبل داشتم آقای وزیر مالیه اینجا بودند که بگویم اقلأ برای نمونه همان کارخانه قند سازی که بزرگ را آکسیون بکنند همین راه رشت و بیله بازار را آکسیون بکنید و بگذارید سهام آنرا مردم بخرند و خود دولت مقاصد عالیتری را تعقیب بکند بنده میخواستم در این قضیه تذکری بدهم و عرایضی عرض بکنم ولی فعلاً وقت

گذشته است و همینقدر تذکر دادم و امیدوارم که اثر داشته باشد و باز در موقع دیگر یاد آوری میکنم که دولت يك رشته کارهایی درست کند و دست مردم بدهد

مخبر - فرمایشات آقای روحی نماینده محترم همه صحیح بود ولی جوابش را هم در ضمن خودشان فرمودند که آن قسمتهایی که تا حالا شده است در بعضی چیزها مردم از قدیم صدمه خورده بودند حالا بطوریکه فرمودند امنیت از هر حیث فراهم شده است امنیت قضائی فعلاً بحد کمال است و مردم هم خودشان خیلی خوب سرمایه خودشان را پوست میدارند و هر قدر بتوانند استفاده بکنند میکنند دولت هم مانع نیست که کسی از پول خودش استفاده بکند کارخانه کپریزک سالها بود که همینطور افتاده بود حالا هم بطور سهامی است و اگر چنانچه مالکش بخواهد بفروشد سهامی است ولی حالا کسی فروشنده نیست در هر صورت تذکری که فرمودید بموقع است و از این به بعد هر البته دولت هم تشویق میکند یعنی یاد آوری میکند و این کار خود مردم است ولی در هر حال این اصلاحی که مطرح است دولت خودش میکند و منافات با این فرمایشی هم که فرمودند ندارد.

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - بنده يك موضوعی را لازم میدانم در این لایحه توضیح بخواهم که آقای وزیر طرق یا آقای مخبر توضیح بفرمایند چون لایحه اینطور مینمایند یعنی مضمون لایحه این است که عوائد راه آهن بیله بازار را گذار میشود بوزارت طرق که خودش آن عایدات را جمع بکند و مخارج را بپردازد و آنچه را که زائد میاید خرج مرمت و تعمیر بکند و بنظر بنده این لایحه دوسه عیب دارد اولاً این لایحه مخالف است با قانون محاسبات عمومی بعلمت این که عوائد باید جمع شود در يك نقطه و برای مخارج هم درخواست صادر شود و گرفته شود و ثانیاً مخالف است باماده سوم و ماده چهارم قانون خزانه داری مصوبه پنجم حوت ۱۳۰۱ آن جا در ماده سوم تصریح شده که خزانه داری کل مأمور دریافت و تمرکز کلیه

عایدات نقدی و جنسی دولت و جمع آوری عوائد کلیه مامورین صاحبجمع و کلیه و جوهی که بموجب قرا دادها و امتیازات باید به دولت برسد خواهد بود و در ماده چهارم کیفیت مخارجش است که بجه ترتیب باید بشود این لایحه اگر آنطور که بنده فهمیدم نظر این باشد که خودشان جمع کنند عوائد را و خودشان خرج کنند این مخالف تمام جریانات قوانین محاسبات وزارت مالیه است و اگر غرض اینست که خیر عوائد را جمع کنند و بگذارند در وزارت مالیه و بمصرف دیگر نرسانند این البته از این لایحه بر نمی آید پس باید تصریح بشود که این عایدات جمع شود در خزانه داری و بمصرف دیگری نرسد الا خرج خودش و خرج تعمیر و مرمت راه آهن پیله بازار اگر غرض اینست که اصلاً به محاسبات دولت نیاید و بوزارت مالیه نیاید و بخزانه داری نیاید آن جریانات را پیدا نکند این مخالف تمام قوانین و ترتیبات وزارت مالیه میشود خوب است که توضیحی در اینخصوص بفرمایند که بجه ترتیب میشود.

مخبر - علاوه بر آن موادی را که فرمودند همین امسال هم در قانون متمم بودجه چندین ماده گذشت که تمام عوائد باید بیاید بخزانه و در خزانه داری جمع آوری شود و اگر آن قوانین نبود آوردن این لایحه لزومی نداشت چون میخواهند برخلاف آن قوانین رفتار کنند و اینرا جزء جمع و خرج مملکتی نبرند و پنجسال عوائد آن را خرج خودش بکنند و از این جهت محتاج بتصویب مجلس است و حالا لایحه آورده اند که به تصویب مجلس برسانند که این عوائد و مخارجش دست وزارت طرق باشد

رئیس - آقای وثوق

سید مرتضی خان وثوق - راه آهن پیله بازار بر پشت را بنده دیدم حقیقه بقدری بد و مقتضی است که از واکون خیابان ماشین بدتر کاری بان نداریم ولی این لایحه که دولت آورده که بعد از مخارج جاری عایدات این راه فقط تا پنج سال صرف تعمیرات خودش بشود

را بر فرض که تعمیر لازم داشته باشد اولاً باید معلوم کرد که این راه خودش لازم است یا خیر و ثانیاً عایداتش کافی است یا نه و اگر عایداتی دارد ممکن است وزارت طرق که اعتبار دارد يك مرتبه يك اعتبار کلی بگیرد و سال اول تعمیرش کند که دیگر همان طور که فرمودند هیچ محتاج نباشد باینکه این طور کنند و مخالف قانون محاسبات هم نباشد و بعد ها بطور استهلاك از عایداتش بپردازند و اگر هم عایدی ندارد که این چه زحمتی است که بیهوده بخردن آن میدهند.

وزیر طرق (آقای کاظمی) چند نفر از آقایان

بعضی توضیحات خواستند که جواب عرض میکنم. اولاً آقای دیبا سؤال فرمودند که اینجا بجه ترتیب اداره میشود بشکل اجاره بوده است یا بشکل دیگری؟ عرض میکنم که این راه از اول ۳۰۴ باجاره داده شده تا اول امسال. ولی مستأجر بشرایطی که قرار گذاشته بود عمل نکرده بهمین جهت از اول امسال اداره اش را خود دولت بدست گرفته. اما اینکه سؤال فرمودند مقصود از تمدید اصلاح چیست؟...

طباطبائی دیبا - مبلغ اجاره چه بوده.

وزیر طرق - مبلغ اجاره يك مبلغی ثابت بود و يك

مبلغی هم که ممکن بود تغییر کند و آن بسته بعایداتی بود که این راه ممکن بود داشته باشد ولی حداقل از سه هزار تومان کمتر نبود. ولی عرض کردم که مستأجر عمل نکرد بشرایط برای اینکه نه آن اصلاحات و تمدید که باید بکند کرده و نه آن اجاره که باید بدولت بدهد داده بود. و الان هم يك کمیونی مشغول است که به حساب او رسیدگی کند و حق دولت را از او بگیرد ولی راجع به تمدید اصلاحات عرض میکنم که این راه آهن از اول يك راه آهن خیلی مكملی نبود خیلی اصلاحات لازم داشت که لازم بود آن اصلاحات بعمل آید و بکسی از شرایطی که در ضمن اجاره قید شده بود که آن اصلاحات بعمل آید يك قسمت

را مستأجر اصلاح کرده ولي يك قسمت دیگر را یا نا تمام گذارده یا نخواست است بکند حالا مقصود ما از این تمدید این است که آن امتدادها و آن اصلاحاتی که لازم است بشود. اما در قسمت فرمایشات آقای روحی چون آقای دکتر جواب فرمودند بنده در این قسمت اجمالاً عرض میکنم اصولاً این نکاتی که تذکر دادند و فرمودند خیلی صحیح است و دولت هم در نظر دارد و امیدوار است که بتواند این نظر را اجرا کند اما مراجعه بفرمایش آقای مؤید احمدی همین عمل آوردن يك لایحه را بمجلس برای تصویب و همین تصویب مجلس به عقیده بنده خودش يك قانونی است جدید و يك اصلاحی است که نسبت بان قسمت گذشته میشود لهذا اظهار برخلاف قانون بودنش مورد نداشت مخصوصاً که این کار سابقه هم داشته است یعنی خود مجلس اجازه داده است که برای راه آهن آذربایجان و کشتی رانی دریاچه رضائیه و همینطور هم عمل میشده اما دولت این طور تقاضا کرده برای چیست؟ این از روی يك فکر و مأخذی بود و آن این است که اگر يك نقشه برای مدت چهار سال پنجسال برای اصلاحات کشیده شود و مصون نباشد از تشریفات مالیه و بودجه و غیره آن اصلاحاتی که نظر دولت است بعمل نخواهد آمد. چنانچه در راه آهن آذربایجان هم این عمل شده است و فایده خودش را داده است. اما این که آقا فرمودند که این راه آهن خوب نیست و وضعیتش بد است بنده این را منکر نیستم و در نتیجه این چهار پنج سالی که مستأجر عمل کرده وضعیت این راه آهن خوب نیست و قصدمان این است که حالا خوب کنیم اما این که فرمودند عایدات بقدری است که تکافو مخارج را میکند بانه؟ بطوریکه ما اطلاع داریم عایداتش خیلی کم نیست و این قدر هست که تجار و صاحبان حمل و نقل استفاده می کنند چنانچه همین یکی دو ماهی که در دست دولت است و کار میکند خیلی امید بخش است و اگر این اصلاحاتی که لازم است بشود ممکن است عایدات

زیادتری هم داشته باشد. اما اینکه آقای ونوق فرمودند که این راه آهن را باید برداشت یا حفظ کرد بطوریکه نتیجه داشته باشد ما این فکر را کرده ایم بالاخره باین نتیجه رسیده ایم که نگاهداری این راه آهن عجلتاً بیشتر به مصلحت نزدیک است بشرط این که این اصلاحات بشود حلالا ممکن است در ضمن عمل و در ضمن این اصلاحاتی که میکنیم اگر دیدیم که عایدات خیلی زیاد نبود و کفاف مخارج را نداد ممکن است آنوقت يك لایحه بیاوریم به مجلس. ولی فعلاً برای تجارت و توسعه کار و حمل و نقل يك امر مفید و کار عملی است (جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است)

رئیس - آقای مؤید احمدی با کفایت مذاکرات مخالفند. بفرمایند.

مؤید احمدی - بنده يك توضیحی لازم بود عرض کنم. چون آقای وزیر فرمودند با آوردن این لایحه دیگر بر خلاف قوانین بودنش مورد نداشت یعنی عرض بنده بی مورد بود با آن قسمتی که بنده توضیح دادم آن توضیح این بود که ممکن است يك وجوهی را اختصاص بدهند بیک موضوعی و قصد این است که این وجوه جمع شود در خزانه داری و صرف همین مورد بشود نه اینکه جزو وجوه عمومی بشود. با قصد اینست که خیر استثنائاً بر خلاف قانون يك کاری بکنند سؤال بنده اصلاً این بود پس عرض بنده بی مورد نبود.

وزیر طرق - اصلاً مقصود هم همین است که این وجوه اختصاص داده شود برای همین کار چنانکه الان هم راجع براه آهن آذربایجان همینطور عمل میشود. عایدات راه آهن در مالیه آذربایجان جمع آوری میشود و بعد با اختصاص بمصرف راه آهن میرسد و بمصرف دیگری نمیرسد.

رئیس - آقایانی که با کفایت مذاکرات موافقت میفرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. پیشنهادی از آقای دیبا رسیده قرائت میشود:

ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه داده میشود که عایدات راه آهن رشت و بیله بازار را جمع آوری نموده پس از وضع مخارج جاری آن مؤسسه از اول فروردین ماه ۱۳۱۰ تا مدت پنجسال برای ساختمان و مرمت و ادامه اصلاحات لازمه و خرید لوازم و اثاثیه راه آهن مزبور بوزارت طرق پرداخت نماید.

پیشنهاد دیگر آقای طباطبائی دیبا

پیشنهاد میبایم تبصره بعنوان ماده دوم نوشته شود
رئیس - آقای دیبا

طباطبائی دیبا - راجع به پیشنهاد اولی چنانچه عرض کردم وزارت مالیه مصرف کننده نیست وزارت طرق مصرف کننده است این است که بعقیده بنده بهتر اینست که وزارت مالیه این عوائد را جمع آوری کند آنوقت پرداخت کند به وزارت طرق و وزارت طرق هم مصرف میکند راجع به تبصره هم چنانچه عرض کرده ام تبصره در کمیسیون اضافه شده و به عقیده بنده تبصره هیچ مربوط باین ماده نیست در صورتیکه تبصره همیشه دید مربوط بماده باشد نسبت براه آهن آذربایجان و مخصوصاً کشتی رانی دریاچه رضائیه این مسئله ابداً مربوط باین ماده نیست این است که این تبصره را بنده بعنوان ماده دوم پیشنهاد کردم و بهتر است

وزیر طرق - این قسمت اولی که آقا فرمودند که وزارت مالیه جمع آوری کند این مخالف است با ترتیبی که ما داریم خود وزارت مالیه هم با این شکل موافق است و اگر ان طور که میفرمائید بشود مأمورین مالیه باید در طوزن راه آهن مأمور بشوند بلیط بفروشند و جمع کنند و این باشکال بر میخورد. (صحیح است) و این زحمت لازم نیست که يك مأمور دیگری بیاید و این ترتیبی که نوشته شده است با موافقت خود وزارت مالیه بوده است اما قسمت دوم هیچ فرقی نمیکند که تبصره باشد یا ماده واحده و بنده خیال میکنم اگر تبصره باشد زودتر میگذرد تا ماده.

طباطبائی دیبا - چنانچه فرمودند آگر با تصویب وزارت مالیه این لایحه تنظیم شده بنده مسترد میدانم
افسر - امضاء وزیر مالیه است و امضاء علامت تصویب است.

رئیس - رای میگیریم بماده واحده موافقین ورقه سفید میدهند.
(اخذ و شماره آراء بعمل آمده هفتاد و چهار ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر در موقع تعیین رأی هشتاد و هفت با اکثریت هفتاد و چهار رای تصویب شد. *

[۶ - موقع دستور جلسه بعد .. ختم جلسه]

رئیس - اگر چه جلسه دیر شده ولی بدو دلیل

بنده تمنا میکنم که قبل از تشریف بردن شعب تشکیل شود هیئت رئیس خود را تعیین کنند و هم کمیسیون عرایض و مبتکرات را انتخاب نمایند دلالتش هم این است که راپورت نمایندگی آقایان نمایندگان شیراز به بنده رسید و راپورتش را به بنده داده بودند چون شعبه مدافع و مخبر نداشت بنده طرح نکردم و همچنین برای مرخصی ها و این را در پنج دقیقه میشود انجام داد و موقع جلسه آینده هم یکشنبه ششم تیرماه دستور لایحه شهریه حیدر اعمی و استخدام مسیو هس

(مجلس نیم ساعت از ظهر گذشته ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

* اسامی موافقین - آقایان : امیر حسینخان بختیار - مسعودی خراسانی - فتح الله خان فرونی - میرزا حسینخان افشار - حکمت - هزارجریبی - لاریجانی - دربانی - ایزدی - مقدم - لبقوانی - فتوحی - قراگوزلو - طهرانچی - بوشهری - روحی - احتشام زاده - نثارالاسلامی - میر سید احمد بهبهانی - میرزا اسدالله فقیه - مفتی - دکتر طاهری - جمشیدی - طباطبائی دیبا - مولوی - طالش خان - بنکدار - شریعت زاده - دکتر سنگ - معتمد سنگ - دهستانی - ابوالحسن خان بیرنبا - دکتر شیخ - محمد تقی خان احمد - امیر عامری - اعتبار - اقبال - دبیر سهرابی - امیر دولتشاهی - رهنما - مؤید احمدی - علوی سبزواری - فتحعلی خان بختیار - هزارجریبی - محبر فرهمند - دکتر ضیائی - افسر - خواجوی - معتضدی - حاج علی اکبر امین - امیر تیمور دبستانی کرمانی - امیر ابراهیمی - سید کاظم یزدی - فهیمی - دکتر ملک زاده - دکتر احتشام - محمد ناصر خان قشقایی - کفائی - رضا قلیخان باستانی - فرشی - شریفی - رهبری - سهرابخان ساکنیان - محمد علی میرزا دولتشاهی - دکتر عطاءالله خان سیمی - میرزا صادقخان اکبر - محمد ضیائی - دادور - میرزا احمد خان صفاری - حسنعلی میرزا دولتشاهی - بیات - میرزا محمد حسین نواب میر سید محمد محیط

قانون

اجازه پرداخت مخارج خرید اثاثیه سفارت ایران در رم و مخارج سفر و توقف مستخدمین

فنی کشتیهای ایتیاعی از محل فرع وجوه موجوده در بانکهای رم

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است فرع کلیه وجوهی را که در نزد بانکهای رم برای پرداخت اقساط قیمه کشتیها گذاشته شده بود بعایدات سنه ۱۳۱۰ ملکیتهی برده و از آن محل یکهزار لیره انگلیسی برای مخارجی که جهت خرید اثاثیه سفارت ایران در رم پیش آمده است و دو هزار و یکصد تومان برای مخارج سفر و توقف هفت نفر مستخدمین فنی کشتیهای ایتیاعی که با ایتالیا اعزام شده اند پرداخت یا احتساب نماید.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه سی ام خرداد ماه یکهزار و سیصد و ده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسیده.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

راجع بواگذاری قلاع و ابنیه که برای تخت قاپو نمودن الوار در لرستان تهیه شده بملکیت الوار

ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه داده میشود قلاع و ابنیه و ساختمانهایی که دولت برای تخت قاپو نمودن الوار در لرستان ساخته و تهیه نموده هر طور مقتضی بداند اعم از فروش یا غیر آن بخود آنها بطور ملکیت واگذار نماید این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه سی ام خرداد ماه یکهزار و سیصد و ده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه تخصیص عایدات راه آهن رشت و پیله بازار بمخارج آن مؤسسه تا پنجسال

ماده واحده - بوزارتین مالیه و طرق اجازه داده میشود که عایدات راه آهن رشت و پیله بازار رایس از وضع مخارج جاری آن مؤسسه از اول فروردین ماه ۱۳۱۰ تا مدت پنجسال برای ساختمان و مرمت و تمدید اصلاحات لازمه و خرید لوازم و اثاثیه راه آهن مزبور بمصرف برسانند

تبصره - وزارت طرق و شوارع در آخر هر سال منتهی تا دو ماه صورت جمع و خرج سنه ماضیه راه آهن پیله بازار برشت و راه آهن آذربایجان و کشتی رانی دریاچه رضائیه را بمجلس شورای ملی ارسال خواهد نمود این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه سی ام خرداد ماه یکهزار و سیصد و ده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر